ŽP

OKRESNÁ PROKURATÚRA BRATISLAVA III
Vajnorská 47, 832 77 Bratislava 3

Pd 60/17/1103 – 3

V Bratislave 04.04.2017

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto
Junácka 1
832 91 Bratislava

MIESTNY ÚRAD BRATISLAVA
MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-NOVÉ MESTO
Junácka 1, 832 91 Bratislava
06. 04. 2017
Číslo záznamu: | Číslo spisu:
Prílohy: | Vybavuje:

Vec: **Všeobecne záväzné nariadenie Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto č. 6/2015 zo dňa 13.10.2015 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava – Nové Mesto – protest prokurátora**

Proti Všeobecne záväznému nariadeniu mestskej časti Bratislava – Nové Mesto č. 6/2015 zo dňa 13.10.2015 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, a to proti ustanoveniam § 3 ods. 3, 4, 5, 6, § 4 ods. 6 písm. d), f), i), m), § 4 ods. 13, § 5 ods. 1, 2, 3, § 7 ods. 2

podávam

podľa § 22 ods. 1 písm. a) a § 27 ods. 1, 3, 5 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

p r o t e s t p r o k u r á t o r a

a navrhujem napadnuté ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia ako nezákonné zrušiť.

Podľa § 27 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, ak bol protest prokurátora podaný proti všeobecne záväznému právnemu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode a orgán verejnej správy zistí, že protest je dôvodný, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, všeobecne záväzný právny predpis zrušiť alebo ho podľa povahy veci nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom, prípadne aj s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. O vyhovení protestu a zrušení alebo zmene všeobecne záväzného právneho predpisu alebo o nevyhovení protestu upovedomí orgán verejnej správy prokurátora v lehote podľa prvej vety.

Podľa ods. 5 citovaného zákonného ustanovenia, ak orgán verejnej správy nevyhovie protestu prokurátora proti všeobecne záväznému právnemu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3

písm. f) treťom bode, je prokurátor oprávnený podať žalobu na správny súd podľa osobitného predpisu.

Podľa § 357 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, žalobca sa môže žalobou domáhať vyslovenia nesúladu všeobecne záväzného nariadenia obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja vydaného vo veciach

a) územnej samosprávy so zákonom alebo
b) plnenia úloh štátnej správy so zákonom, nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Podľa § 359 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, žalobcom je prokurátor, ktorého protestu proti všeobecne záväznému nariadeniu obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja nebolo vyhovené. Pod nevyhovením protestu prokurátora sa rozumie nezrušenie všeobecne záväzného nariadenia alebo jeho napadnutej časti, nevykonanie zmeny všeobecne záväzného nariadenia alebo jeho napadnutej časti v lehote podľa osobitného predpisu.

O d ô v o d n e n i e

Miestne zastupiteľstvo Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto sa dňa 13.10.2015 uznieslo na Všeobecne záväznom nariadení (ďalej len „VZN") č. 6/2015 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava - Nové Mesto.

Preskúmaním predmetného VZN som dospela k záveru, že jeho napadnuté ustanovenia nie sú v súlade so zákonom.

Ako vyplýva z úvodnej časti VZN, miestne zastupiteľstvo MČ Bratislava – Nové Mesto VZN č. 6/2015 vydalo v súlade s ustanovením § 15 ods. 2 písm. a) zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste SR Bratislave v znení neskorších predpisov a ďalej na základe § 6 ods. 1 v spojitosti s § 4 ods. 3 písm. f), g), h) a n) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení") a podľa § 9 ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon"), ako aj podľa článku 74 Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení ***obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky****, ústavnými zákonmi,* ***zákonmi*** *a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.*

Podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení ***vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach****. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.*

Všeobecne záväzné nariadenia obcí a samosprávnych krajov sú v právnej teórii považované za normatívne správne akty, ktoré vydávajú samosprávne orgány obcí alebo

miest a samosprávnych krajov, a to vo veciach, v ktorých tieto samosprávne orgány buď plnia úlohy správnych orgánov na základe splnomocňujúcich ustanovení zákona, alebo plnia úlohy samosprávy v zmysle ustanovení príslušného zákona.

Normotvorná právomoc obce vychádzajúca z článku 68 a 71 ods. 2 Ústavy SR je konkretizovaná v ustanoveniach § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona o obecnom zriadení.

VZN podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení predstavuje primárnu právnu úpravu, kde vo veciach územnej samosprávy môže obec vydávať nariadenia, ktoré nesmú byť v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Primárnosť právnej úpravy predstavuje skutočnosť, že týmto VZN ako podzákonným predpisom sa upravujú právne vzťahy priamo, bez osobitného splnomocnenia zákonom.

VZN podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení, predstavuje sekundárnu právnu úpravu vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, kde môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. US 56/00, pokiaľ sa normotvornou činnosťou obce ukladajú povinnosti fyzickým osobám a právnickým osobám, aj pôvodná (originálna) normotvorná pôsobnosť obce je limitovaná čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť aby konal niečo, čo zákon neukladá. Tieto limity Ústavy SR sa vzťahujú aj na normotvornú pôsobnosť obce vykonávanú podľa čl. 68 Ústavy SR. Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. US 100/02 z 30.01.2003, pokiaľ ide o realizáciu ústavného príkazu ukladať povinnosti zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd vyplývajúceho z čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR, nemôže byť vo všeobecne záväznom nariadení uložená nová povinnosť, ktorá neexistuje v zákone, resp. ktorú nemožno zo zákona odvodiť. Nerešpektovanie uvedeného príkazu Ústavy SR by znamenalo negáciu zvrchovanosti zákona a tým popretie samotného princípu právneho štátu. Oba druhy realizácie samosprávnych všeobecne záväzných nariadení musia pri ukladaní povinnosti rešpektovať ich zákonné medze, a to aj z hľadiska zákonnej úpravy povinnostných subjektov. Z čl. 13 ods. 1 Ústavy SR vyplýva, že povinnosti možno ukladať len v medziach zákona.

Podľa **§ 3 ods. 3 VZN č. 6/2015** za čistotu a poriadok na verejnom priestranstve pri zhromaždeniach zodpovedá zvolávateľ zhromaždenia. Zvolávateľ zhromaždenia je povinný po ukončení zhromaždenia na vlastné náklady zabezpečiť vyčistenie príslušnej časti verejného priestranstva a jeho bezprostredného okolia, na ktorého použitie mal osobitné povolenie mestskej časti a nahradiť mestskej časti prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi zhromaždenia na verejnom priestranstve a na iných objektoch nachádzajúcich sa na verejnom priestranstve, na ktorom sa konalo zhromaždenie.

V citovanom ustanovení je uložená zvolávateľovi zhromaždenia povinnosť nahradiť mestskej časti prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi zhromaždenia na verejnom priestranstve a na iných objektoch nachádzajúcich sa na verejnom priestranstve, na ktorom sa konalo zhromaždenie.

Táto povinnosť je zvolávateľovi zhromaždenia uložená nezákonne, pretože absolútne nerešpektuje zodpovednostné vzťahy v súkromnom práve a neprimerane, v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi prenáša zodpovednosť na zvolávateľa verejného zhromaždenia. Taktiež je potrebné uvedomiť si, že obec nemôže upravovať zodpovednosť medzi účastníkmi zhromaždenia v rámci výkonu samosprávy. Práva a povinnosti zvolávateľa zhromaždenia, ako aj účastníkov zhromaždenia sú upravené v ustanovení § 6 zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve. Splnenie zákonom uložených povinností na zabezpečenie verejného poriadku zvolávateľom má prispieť, okrem iného, aj k ochrane pred spôsobením škôd na verejnom majetku počas konania verejného zhromaždenia. Pokiaľ zvolávateľ svoje povinnosti nesplní, je možné mu uložiť pokutu za iný správny delikt podľa § 14a zákona č. 84/1990 Zb. Z tohto ustanovenia musí vychádzať aj prípadné vyvodenie zodpovednosti voči zvolávateľovi zhromaždenia. Uplatnenie náhrady škody podľa predpisov súkromného práva (Občiansky zákonník) musí v prvom rade smerovať voči tomu, kto škodu svojim konaním spôsobil.

Podľa **§ 3 ods. 4 VZN č. 6/2015** za čistotu a poriadok na verejnom priestranstve pri verejných kultúrnych podujatiach alebo verejných športových podujatiach (ďalej len „podujatia") zodpovedá organizátor alebo usporiadateľ podujatia. Organizátor, resp. usporiadateľ je povinný v priebehu konania podujatia zabezpečiť jeho priebežné čistenie a po jeho ukončení zabezpečiť vyčistenie príslušnej časti verejného priestranstva a jeho bezprostredného okolia, na ktorého použitie mal osobitné povolenie mestskej časti a je povinný nahradiť mestskej časti prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi podujatia na verejnom priestranstve, na iných objektoch nachádzajúcich sa na verejnom priestranstve, na ktorom sa konalo podujatie.

V citovanom ustanovení VZN je v rozpore so zákonom uložená organizátorovi alebo usporiadateľovi verejného kultúrneho podujatia alebo verejného športového podujatia povinnosť nahradiť mestskej časti prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi podujatia na verejnom priestranstve, na iných objektoch nachádzajúcich sa na verejnom priestranstve, na ktorom sa konalo podujatie.

Konanie verejných kultúrnych podujatí je upravené v zákone č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach. Vyvodenie zodpovednosti usporiadateľa za nedodržanie povinností usporiadateľa alebo organizátora je upravené v § 7 uvedeného zákona. Z rovnakých dôvodov ako bolo uvedené vyššie musí uplatnenie náhrady škody podľa predpisov súkromného práva v prvom rade smerovať voči tomu, kto škodu svojim konaním spôsobil a orgán územnej samosprávy nie je oprávnený do týchto vzťahov zasahovať svojimi vrchnostenskými normami.

Konanie verejných športových podujatí je upravené v zákone č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verených športových podujatí. Oprávnenia a povinnosti organizátora podujatia sú upravené v ustanovení § 6 až 13 uvedeného zákona, nedodržaním ktorých možno voči nemu vyvodiť zodpovednosť za správny delikt podľa § 24 zákona a za priestupok podľa § 25 zákona. Voči účastníkom podujatia, ktorí porušujú stanoveným spôsobom zákon č. 1/2014 Z. z. je možné vyvodiť zodpovednosť za priestupok diváckeho násilia podľa § 26 zákona. Oprávnenia obce v tejto súvislosti sú zahrnuté v § 17 uvedeného zákona. Náhradu majetkovej škody vzniknutej v tejto súvislosti je potrebné v prvom rade uplatňovať podľa ustanovení zákona č. 1/2014 Z. z. a následne prípadne podľa predpisov súkromného práva voči tým, ktorí

škodu spôsobili. Uloženie povinnosti náhrady škody organizátorovi verejného športového podujatia je prekročením právomoci mestskej časti na úseku samosprávnej pôsobnosti.

Navyše treba dodať, že hoci zákon č. 440/2015 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 1/2014 Z. z., nadobudol účinnosť až od 01.01.2016, teda po nadobudnutí účinnosti preskúmavaného VZN, mestská časť bola a je povinná uvádzať svoje všeobecne záväzné nariadenia do súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi uverejňovanými v Zbierke zákonov SR kedykoľvek sa tieto zmenia.

Podľa **§ 3 ods. 5 VZN č. 6/2015** za čistotu a poriadok pri vykonávaní stavebných a iných obdobných prác zodpovedá stavebník. Pri dodávateľskom spôsobe realizácie stavby zodpovedá za čistotu a poriadok právnická alebo fyzická osoba vykonávajúca stavebné práce. Stavebník je povinný označiť stavbu stavebným povolením orgánu, ktorý stavbu povolil, menom a adresou stavebníka, resp. realizátora stavby, údajmi o začatí a ukončení stavby a pod.

V tomto ustanovení VZN mestská časť upravila vzťahy, ktoré sú primárne regulované zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon). Realizácia stavieb sa uskutočňuje podľa ustanovení stavebného zákona, ktorý predstavuje pre obce prenesený výkon štátnej správy. Podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení môže obec pri prenesenom výkone štátnej správy vydávať nariadenia iba na základe zákonného zmocnenia, ktoré v tomto prípade neexistuje. Ustanovenie § 81 ods. 8 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch umožňuje obciam upraviť len nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, avšak nie úpravu a realizáciu stavieb a poriadok na staveniskách.

Podľa **§ 3 ods. 6 VZN č. 6/2015** subjekty uvedené v ods. 1, 3 až 5 môžu povinnosti uvedené v § 3 preniesť zmluvne aj na inú právnickú alebo fyzickú osobu. Meno a adresa takejto osoby musia byť zverejnené na viditeľnom mieste. V takýchto prípadoch sa plnenie povinností a zodpovednosť vyžaduje od týchto osôb.

V uvedenom ustanovení prekročila mestská časť svoju právomoc, nakoľko zodpovednosť zvolávateľa, usporiadateľa alebo organizátora verejného zhromaždenia, verejného kultúrneho podujatia alebo verejného športového podujatia sú upravené vo vyššie uvedených zákonoch a mestská časť nie je oprávnená do zákonom určených zodpovednostných vzťahov zasahovať svojim nariadením. Uvedené zodpovedné subjekty nemôžu svoju zodpovednosť zmluvne preniesť na inú osobu, naopak, tieto sú povinné zabezpečiť dostatočný počet usporiadateľov dohliadajúcich na riadny priebeh podujatia. Za dodržanie zákona v tomto smere je stále zodpovedný výlučne zvolávateľ alebo usporiadateľ v rozsahu podľa uvedených zákonov. Právne vzťahy medzi ním a ním poverenými (splnomocnenými) subjektmi sú súkromnoprávnej povahy a na existenciu jeho zodpovednosti nemajú vplyv, následne však na základe zmluvných vzťahov podľa ich charakteru môže vzniknúť právo na regresný nárok, a to aj vzájomne.

Podľa **§ 4 ods. 6 písm. d) VZN č. 6/2015** sa na verejných priestranstvách zakazuje šíriť zápach, vypúšťať škodlivé plyny, spaľovať odpad a bezdôvodne obťažovať občanov nadmerným hlukom.

Podľa **nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 54/2000** z 31. októbra 2001: „Pri skúmaní ústavnosti a zákonnosti všeobecne záväzného nariadenia nemožno odhliadnuť ani od toho, či posudzovaná podzákonná norma spĺňa základné obsahové požiadavky, medzi ktoré

patrí aj dostatočne presné a zrozumiteľné vyjadrenie jej obsahu tak, aby umožnila právnickým osobám a fyzickým osobám prispôsobiť svoje správanie."

Ustanovenie § 4 ods. 6 písm. d) VZN č. 6/2015 nejednoznačne vymedzuje zákaz bezdôvodného obťažovania občanov nadmerným hlukom. Z takéhoto vymedzenia vzniká dojem, že dôvodné obťažovanie občanov hlukom je možné. Ak by bolo, tak za akých podmienok a kto by ich stanovil? Okrem právne nejednoznačného pojmu „nadmerný hluk", ktorý nepozná ani zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ani vykonávacia vyhláška č. 549/2007 Z. z., je úprava tejto právnej otázky mimo kompetencie obce. Orgány verejného zdravotníctva vymedzuje § 3 zákona č. 355/2007 Z. z., pričom obec medzi tieto orgány nepatrí. Povinnosti obcí sú vymedzené v § 53 zákona č. 355/2007 Z. z. a tieto nie sú splnomocnené na vydanie všeobecne záväzného nariadenia na tomto úseku, ktorý je výkonom štátnej správy.

Podľa § 27 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. sú obce oprávnené objektivizovať expozíciu obyvateľov a ich prostredia hluku a vibráciám v súlade s požiadavkami ustanovenými vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. m). Objektivizáciu expozície obyvateľov a ich prostredia hluku, infrazvuku a vibráciám môžu vykonávať len osoby odborne spôsobilé na činnosť podľa § 15 ods. 1 písm. a) a ktoré sú držiteľom osvedčenia o akreditácii podľa § 16 ods. 4 písm. b).

Podľa **§ 4 ods. 6 písm. f) VZN č. 6/2015** sa na verejných priestranstvách zakazuje znášať nečistoty prevádzkou vozidiel (aj kolesami motorových vozidiel).

Uloženie tohto zákazu predstavuje prekročenie kompetencie mestskej časti. Povinnosť, aby vozidlo vchádzajúce na cestu bolo vopred očistené, aby neznečisťovalo cestu je stanovená v § 21 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v § 9 písm. f) vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon). Porušením tejto povinnosti sa vodič motorového vozidla dopúšťa priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. l) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon o priestupkoch"). Riadenie a usmerňovanie premávky na pozemných komunikáciách predstavuje výkon štátnej správy, ktorý na obce nebol prenesený žiadnym z ustanovení zákona č. 8/2009 Z. z. Úpravu týchto vzťahov je preto potrebné ponechať zodpovedným štátnym orgánom (Policajný zbor SR a Ministerstvo vnútra SR).

Podľa **§ 4 ods. 6 písm. i) VZN č. 6/2015** sa na verejných priestranstvách zakazuje umiestňovať plagáty, reklamy, inzeráty a nápisy, svojvoľne písať a kresliť po objektoch, vrátane politickej propagácie, mimo miest a plôch na to určených.

Úprava uvedeného zákazu je nad rámec oprávnení mestskej časti, pretože konanie spočívajúce v svojvoľnom písaní a kreslení po objektoch, vrátane politickej propagácie, mimo miest a plôch na to určených je postihnuteľné podľa § 246 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého kto poškodí cudziu vec tým, že ju postrieka, pomaľuje, popíše farbou alebo inou látkou, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok. Taktiež konanie, ktoré spočíva v umiestňovaní plagátov, reklám, inzerátov a nápisov mimo miest a plôch na to určených je postihnuteľné podľa § 47 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch, podľa ktorého sa priestupku dopustí ten, kto znečistí verejné priestranstvo, verejne prístupný objekt alebo znečistí verejnoprospešné zariadenie plagátovou výzdobou, komerčnými a reklamnými oznamami alebo zanedbá povinnosť upratovania verejného priestranstva. S poukazom na ustanovenie § 8

VZN č. 6/2015 obec, resp. mestská časť nie je oprávnená posudzovať totožný skutok aj ako priestupok, pokiaľ je skutková podstata už upravená v Trestnom zákone alebo v zákone o priestupkoch.

Podľa **§ 4 ods. 6 písm. m) VZN č. 6/2015** sa na verejných priestranstvách zakazuje neprimerane obťažovať iné osoby, alebo sťažovať im plynulý a voľný pohyb.

Uvedené ustanovenie je právne nejednoznačné, pretože z neho možno vyvodiť, že primerané obťažovanie je v poriadku, v dôsledku čoho nespĺňa ani základné obsahové požiadavky na podzákonnú normu podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 54/2000. Zároveň mestská časť prijatím tohto ustanovenia prekročila svoje právomoci. Osobnú slobodu, jej zákonné obmedzenie ako aj nedotknuteľnosť osoby zaručuje Ústava SR. V ďalšom sú tieto základné práva a ich ochrana upravované ďalšími právnymi predpismi ako je Trestný zákon, Trestný poriadok alebo zákon o priestupkoch a iné. Voľný pohyb osôb je jedným zo základných princípov, na ktorom je založená Európska únia. Hoci je zrejmé, že mestská časť v tomto ustanovení nariadenia nemala na mysli tieto základné práva a princípy, všeobecne záväzné nariadenie je právnou normou, ktorá musí byť jednoznačná, nepochybná a dostatočne presná vo vymedzení svojich hypotéz, aby bežní adresáti právnej normy mohli prispôsobiť svoje správanie a neboli znením právnej normy uvádzaní do omylu v obsahu požadovaného správania.

Podľa **nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 94/95** z 13. decembra 1995: „Splnomocnenie priznané v § 48 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov sú orgány územnej samosprávy povinné vykladať a uplatňovať v súlade s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Za konanie, ktoré je priestupkom, lebo sa ním ohrozí alebo naruší verejný poriadok, môžu orgány územnej samosprávy vo všeobecne záväznom nariadení ustanoviť len také správanie, ktorým sa neuplatňuje ústavou priznané základné právo alebo sloboda. Účelom ústavou priznaného práva na súkromie je nielen poskytnúť ochranu práv priznaných podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale zároveň aj zabrániť štátnym orgánom i orgánom územnej samosprávy, aby zasahovali do správania jednotlivca nad nevyhnutnú mieru a príliš neprimerane riadili jeho súkromný život."

Podľa **§ 4 ods. 13 VZN č. 6/2015** subjekty zodpovedajúce za čistotu verejného priestranstva sú povinné zabezpečiť jeho čistotu i počas sobôt, nedieľ, sviatkov a dní pracovného pokoja. Starosta mestskej časti môže stanoviť výnimku, v ktorých oblastiach je čistenie verejných priestranstiev prípustné v dlhších intervaloch ako denných.

V tomto ustanovení je v rozpore so zákonom možnosť starostu udeľovať výnimky, v ktorých oblastiach je čistenie verejných priestranstiev prípustné v dlhších intervaloch ako denných. Povinnosť udržiavania čistoty verejných priestranstiev, prípadne ich zjazdnosť a schodnosť vyplýva z osobitných právnych predpisov (napr. cestný zákon, zákon o zhromažďovaní a iné), obec preto nemôže stanovovať výnimky zo zákonnej právnej úpravy.

Podľa **§ 5 ods. 1 VZN č. 6/2015** čistiť chodníky a priestory medzi chodníkom a nehnuteľnosťou je povinný vlastník, správca, nájomca alebo užívateľ priľahlej nehnuteľnosti. Za chodník hraničiaci s nehnuteľnosťou sa považuje aj chodník oddelený pásom pozemku, ktorý neslúži komunikačným účelom. Začiatok a koniec čisteného úseku chodníka je ohraničený hranicou priľahlej nehnuteľnosti. V prípade, že vymedzené úseky chodníkov sú pre dve susediace nehnuteľnosti spoločné, povinnosť čistiť spoločný úsek sa delí na polovicu.

Za chodníky sa pre tento účel považujú aj schody, terasy a pod., ktoré spadajú do vyššie uvedeného vymedzenia.

Podľa § 1 ods. 1 cestného zákona tento zákon upravuje výstavbu, užívanie a ochranu pozemných komunikácií, práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií a ich užívateľov, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy (§ 3) a orgánov štátneho odborného dozoru (§ 3c) vo veciach pozemných komunikácií.

Podľa § 3d ods. 5 písm. d) cestného zákona vykonávajú správu pozemných komunikácií, ak ide o prejazdné úseky ciest vo vlastníctve obce, o miestne komunikácie a účelové komunikácie vo vlastníctve obce – obce, prípadne právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené.

Podľa § 3d ods. 6 cestného zákona sú vlastníci a správcovia pozemných komunikácií povinní pozemné komunikácie udržiavať v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý sú určené.

Podľa § 9 ods. 1 cestného zákona závady v zjazdnosti diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sú bez prieťahov povinní odstraňovať ich správcovia.

Podľa § 9 ods. 2 cestného zákona závady v schodnosti priechodov pre chodcov na miestnych komunikáciách a prejazdných úsekoch ciest cez obce, ako aj závady v schodnosti miestnych komunikácií určených výhradne pre chodcov, sú povinní odstraňovať správcovia miestnych komunikácií. Závady v schodnosti chodníkov priľahlých k nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v súvisle zastavanom území a hraničí s cestou alebo miestnou komunikáciou, sú povinní bez prieťahov odstraňovať vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľností, pokiaľ tieto závady vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom.

Podľa § 9 ods. 3 cestného zákona, rozsah povinností uvedených v odseku 2 upravujú s prihliadnutím na miestne pomery obce svojimi všeobecne záväznými nariadeniami.

Podľa § 7 písm. c), d) vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) sa miestne komunikácie rozdeľujú na:

c) miestne komunikácie III. triedy, medzi ktoré patria ostatné miestne komunikácie, pokiaľ sú aspoň obmedzene prístupné premávke motorovými vozidlami,
d) miestne komunikácie IV. triedy, ktoré nie sú ani obmedzene prístupné premávke motorovými vozidlami (napríklad cestičky, chodníky, samostatné cyklistické cestičky, samostatné chodníky, schody a podobne).

Podľa § 12 ods. 4 citovanej vyhlášky, schodnosť priechodov pre chodcov na miestnych komunikáciách a na prejazdných úsekoch ciest cez mestá a obce a miestnych komunikácií určených výhradne pre chodcov je taký stav týchto komunikácií, ktorý umožňuje bezpečnú chôdzu prispôsobenú ich stavebnému stavu, poveternostným podmienkam a ďalším okolnostiam, ktoré môže chodec predvídať.

Podľa § 12 ods. 5 citovanej vyhlášky, závadami v schodnosti chodníkov, miestnych komunikácií určených výhradne pre chodcov a priechodov pre chodcov na prejazdných úsekoch ciest v zastavanom území sú závady obdobné závadám v zjazdnosti, pokiaľ tieto závady neumožňujú bezpečnú chôdzu ani pri zvýšenej opatrnosti chodcov.

Na základe vyššie uvedeného je k **§ 5 ods. 1 druhá veta VZN č. 6/2015 potrebné uviesť**, že závady v schodnosti miestnych komunikácií určených výhradne pre chodcov sú povinní odstraňovať správcovia miestnych komunikácií. Iba pri chodníkoch priľahlých k nehnuteľnosti a súčasne hraničiacich s cestou sú ich povinní odstraňovať ich vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľností. Mestská časť môže s prihliadnutím na miestne pomery, vychádzajúc z § 9 ods. 3 cestného zákona, všeobecne záväzným nariadením určiť výlučne rozsah povinností uvedených v odseku 2, nemôže však rozširovať okruh povinných subjektov rozšírením definície chodníka, resp. určením hranice chodníka k priľahlým pozemkom v rozpore so zákonom, ako tomu došlo v § 5 ods. 1 druhej vete VZN č. 6/2015.

Mestská časť prenáša svoje povinnosti správcu miestnych komunikácií IV. triedy, ktorými podľa § 7 písm. c), d) vyhlášky miestne komunikácie, ktoré nie sú ani obmedzene prístupné premávke motorovými vozidlami (napríklad cestičky, chodníky, samostatné cyklistické cestičky, samostatné chodníky, schody a podobne), na iné subjekty tým spôsobom, že rôzne nehnuteľnosti slúžiace komunikačným účelom vymedzuje ako nehnuteľnosti priľahlé, a teda udržiavané správcom alebo vlastníkom takých nehnuteľností, nie správcom komunikácie.

Tým sa zoslabuje právna istota v spoločenských vzťahoch upravených všeobecne záväzným nariadením č. 6/2015. Právna istota patrí k dôležitým znakom právneho štátu. Ustanovenie § 5 ods. 1 druhá veta VZN je tak v rozpore s § 9 ods. 2 cestného zákona. Povinnosť zabezpečovať schodnosť chodníkov majú len vlastníci, správcovia a užívatelia nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v zastavanom území a hraničiacej s cestou alebo miestnou komunikáciou, ku ktorej je taký chodník priľahlý.

Podľa **§ 5 ods. 2 VZN č. 6/2015** za čistotu vnútroblokových chodníkov je zodpovedný vlastník, správca, nájomca alebo užívateľ priľahlých obytných domov.

V nariadení nie je definované, čo sa považuje za vnútroblok, teda ktoré bloky domov by tam mali spadať. Či sa má jednať o úplne uzavreté dvory prístupné len jeho obyvateľom alebo je takýto vnútroblok prístupný verejnosti z jednej otvorenej strany, či z viacerých. Pri takomto právne nejasnom vymedzení pojmu vnútroblok, pokiaľ nejde o uzavretý dvor, ktorý so súhlasom mestskej časti užívajú len vlastníci bytov v priľahlých domoch, nie je možné od adresátov očakávať, že svoje správanie prispôsobia podľa nejasnej a nejednoznačnej hypotézy. Vo všeobecnosti sa aj na takéto prípady vzťahuje zákonná povinnosť podľa § 9 ods. 2 cestného zákona, a to že chodníky priľahlé k nehnuteľnostiam, ktoré hraničia s cestou alebo miestnou komunikáciou sú povinní bez prieťahov udržiavať vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľností, pokiaľ tieto závady vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom.

Podľa **§ 5 ods. 3 VZN č. 6/2015** chodníky sa čistia po celej ich šírke. Tam, kde chodník nie je vyznačený, (napr. komunikácia slúžiaca aj pre chodcov) sa takáto komunikácia čistí v šírke 1,5 m od priľahlej nehnuteľnosti. Povinnosť čistenia chodníkov v rozsahu stanovenom v ods. 1, 2 a 3 platí aj pre zimné obdobie.

Podľa § 1 ods. 3 cestného zákona, pozemnú komunikáciu tvorí cestné teleso a jej súčasti. Cestné teleso je ohraničené vonkajšími hranami priekop, rigolov, násypov a zárezov svahov, zárubných a obkladových múrov, pätou oporných múrov a pri miestnych komunikáciách pol metra za zvýšenými obrubami chodníkov alebo zelených pásov.

Podľa § 3d ods. 3 cestného zákona, miestne komunikácie sú vo vlastníctve obcí.

Povinnosť čistiť chodníky po celej šírke, teda aj tam, kde je oddelenie vozovky od komunikácie zreteľne výškovo alebo vodorovne označené, je v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami cestného zákona, podľa ktorých ide pol metra za zvýšenými obrubami chodníkov alebo zelenými pásmi pri miestnej komunikácii o súčasť cestného telesa, ktorého správu a údržbu nemožno všeobecne záväzným nariadením preniesť na subjekty súkromného práva. Správu a údržbu aj v tomto prípade vykonáva obec.

Podľa **§ 7 ods. 2 VZN č. 6/2015** ak znečistenie a neporiadok neodstráni vlastník, správca, nájomca alebo užívateľ, môže tak z poverenia starostu mestskej časti urobiť iná organizácia na náklady vlastníka, správcu, nájomcu alebo užívateľa. Povinnosť zaplatiť pokutu podľa § 8 tohto nariadenia nie je týmto dotknutá.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o priestupkoch, priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Podľa § 3 zákona o priestupkoch na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

Podľa § 72 zákona o priestupkoch sú v konaní o priestupku účastníkmi konania:

a) obvinený z priestupku,
b) poškodený, ak ide o prejednávanie náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom,
c) vlastník veci, ktorá môže byť zhabaná alebo bola zhabaná, a to v časti konania týkajúcej sa zhabania veci,
d) navrhovateľ, na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku podľa § 68 ods. 1.

Podľa § 73 ods. 1 zákona o priestupkoch je občan obvineným z priestupku, len čo správny orgán vykonal voči nemu prvý procesný úkon. Na takého občana sa hľadí ako na nevinného, kým jeho vina nebola vyslovená právoplatným rozhodnutím.

Podľa § 73 ods. 2 zákona o priestupkoch obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky. K výpovedi ani k priznaniu ho nemožno donucovať.

Z citovaných ustanovení je teda zrejmé, že sankciu za spáchanie priestupku možno uložiť iba páchateľovi priestupku, ktorého možno ustáliť len v priestupkovom konaní. Mestská časť preto nesmie bez takéhoto priestupkového konania prenášať zodpovednosť a najmä určovať zodpovednú osobu, ktorá bude do budúcnosti povinná znášať sankcie, v čom spočíva nezákonnosť ustanovenia § 7 ods. 2 VZN č. 6/2015.

Z oprávnenia aplikovať ustanovenia platnej právnej úpravy o priestupkoch nemožno odvodiť oprávnenie vytvárať priestupkové právo a najmä určovať správanie, ktoré sa vo všeobecne záväznom predpise označí za priestupok.

Podľa § 48 zákona o priestupkoch priestupkom proti verejnému poriadku je porušenie aj iných povinností než uvedených v § 47, ak sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi

predpismi, vrátane všeobecne záväzných nariadení obcí a všeobecne záväzných vyhlášok miestnych orgánov štátnej správy, ak sa takým konaním ohrozí alebo naruší verejný poriadok. Za tento priestupok možno uložiť pokutu do 33 eur.

Aj keď predmetné ustanovenie § 48 má povahu splnomocnenia na normotvornú činnosť v priestupkovom práve, je nutné brať zreteľ na vyššie citovaný názor Ústavného súdu vyslovený v nálezoch sp. zn. II. ÚS 94/95, I. ÚS 56/2000.

S poukazom na uvedené považujem protest prokurátora za dôvodne podaný a navrhujem napadnuté ustanovenia nariadenia zrušiť, resp. nahradiť ustanoveniami, ktoré budú v súlade so zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

OKRESNÁ PROKURATÚRA BRATISLAVA III 13

JUDr. Diana Lauková
prokurátorka